

רִבְנוּ נֶחֱמָן מִבְּרָסֶלַב

סְפֹרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת

בֶּן מֶלֶךְ עֲשֵׂה־הָיָה
מֵאַבְנֵי טוֹבוֹת

*LE PRINCE
QUI ÉTAIT FAIT DE
PIERRES
PRÉCIEUSES*

*Le mérite de ce travail
est dédié à
l'élévation des âmes*

CHIMEÛN BEN MEÏR

'HAYA BAT DANIEL

ת.נ.צ.ב.ה.

Il était une fois un roi qui n'avait pas d'enfant. Il alla consulter plusieurs docteurs, afin que son royaume ne passe pas à des étrangers, mais les docteurs ne lui furent d'aucun secours. Alors il décréta que les Juifs prient pour lui, afin qu'il engendre des enfants.

Les Juifs se mirent à rechercher et quémander un Tsadik, pour qu'il prie et s'emploie à ce que le roi ait des enfants. Ils cherchèrent et trouvèrent un Tsadik caché. Ils lui demandèrent de prier pour que le roi engendre. Le Tsadik répondit qu'il ne savait rien. Les Juifs en informèrent le roi. Celui-ci convoqua alors le Tsadik, lequel fut conduit devant le monarque.

Le roi se mit à lui parler fort poliment: « Tu sais que les Juifs sont entre mes mains, pour en user selon mon désir. Aussi te demanderai-je cordialement de prier afin que j'aie des enfants. » Le Tsadik lui promit qu'il engendrerait un enfant cette année-là, et s'en retourna chez lui.

La reine mit [alors] au monde une fille d'une très grande beauté. A l'âge de quatre ans, l'enfant maitrisait toutes les sciences, jouait de la musique et savait s'exprimer dans toutes les langues. Des monarques de tous les pays venaient

בעשה במלך אחר שלא היו לו בנים. והלך ועסק בדאקטורים, כדי שלא תהיה מלכותו נהפכת לזרים, ולא הועילו לו. וגזר על היהודים שיתפללו בעבורו שיהיה לו בנים.

והיו היהודים מבקשים ומחפשים צדיק, כדי שיתפלל ויפעל שיהיה לו בנים. ובקשו ומצאו צדיק גנוז. ואמרו לו שיתפלל שיהיה להם בנים. וענה שאינו יודע כלל. והודיעו להם. ושלח המלך פקדו (שקורין "אוקאז") אחריו, והביאו אותו להם.

והתחיל המלך לדבר עמו בטוב: הלא אתה יודע, שהיהודים הם בידי לעשות בהם כרצוני, על-כן אני מבקש ממך בטוב שתתפלל שיהיה לי בנים. והבטיח לו שיהיה לו באותה שנה ולד, והלך למקומו.

וילדה המלכה בת, והיתה אותה הבת מלכה יפת-תאר מאד. וכשהיתה בת ארבע שנים היתה יכולה כל החכמות ולומר בכלי-שיר והיתה יודעת כל הלשונות והיו נוסעים מלכים מכל

pour l'admirer, et le roi en éprouvait une grande joie.

Plus tard, le roi désira ardemment avoir un fils, afin que son royaume ne soit pas transmis à un étranger; il décréta de nouveau que les Juifs prient pour qu'il engendre un garçon. Ceux-ci recherchaient et sollicitait le Tsadik passé, mais ils ne le trouvèrent pas car il était déjà mort. Ils cherchèrent encore et découvrirent un autre Tsadik caché. Ils lui demandèrent d'obtenir un fils pour le roi. Il leur déclara qu'il ne savait rien.

Les Juifs informèrent le roi. Celui-ci signifia au Tsadik comme précédemment : « Sache que les Juifs sont entre mes mains etc. » Le Sage – c'est-à-dire le Tsadik lui demanda : « Pourras-tu réaliser ce que j'ordonnerai ? » Le roi répondit : « Absolument. » Le Sage reprit : « J'ai besoin que tu fasses apporter tout genre de pierres précieuses, car chaque gemme détient une vertu particulière. » [Il existe chez les monarques, un livre où sont consignées toutes les espèces de pierres précieuses].

Le roi déclara : « Je dépenserai la moitié de ma royauté pour avoir un fils ! » Il alla et lui apporta tous les sortes de pierres précieuses. Le Sage les prit et les réduisit en poudre. Il

הַמְּדִינֹת לְרֹאשֹׁתָהּ, וְהָיָה שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה עַל הַמֶּלֶךְ.

אַחֲרֵיכֵן נִכְסַף הַמֶּלֶךְ מְאֹד שִׁיחִיָּה לוֹ בֶּן, כִּדִּי שֶׁלֹא תִהְיֶה מוֹסַבַּת מַלְכוּתוֹ לְאִישׁ זָר וְגֵזֶר שׁוּב עַל הַיְּהוּדִים שִׁיתְּפִלּוּ שִׁיחִיָּה לוֹ בֶּן. וְהָיוּ מִבְּקָשִׁים וּמִחֻפְשִׁים אֶת הַצַּדִּיק הַנִּלְ, וְלֹא מֵצְאוּ אוֹתוֹ כִּי כָּבֵד נִפְטָר. וּבִקְשׁוּ עוֹד וּמֵצְאוּ עוֹד צַדִּיק גָּנוּז, וְאָמְרוּ לוֹ שִׁיתֵּן לְהַמֶּלֶךְ בֶּן. וְאָמַר שְׂאִינֹי יוֹדֵעַ כָּלֵל.

וְהוֹדִיעֵנו לְהַמֶּלֶךְ וְאָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ גַּם־בֶּן כֵּנִי"ל: הֲלֹא הַיְּהוּדִים בְּיָדִי וְכוּ' כֵּנִי"ל. אָמַר לוֹ הַחֲכָם, הִינֵנו זֶה הַצַּדִּיק הַנִּלְ: תּוּכַל לַעֲשׂוֹת מַה שְּׂאֲצִיָּה. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הֵן. אָמַר לוֹ הַחֲכָם: אֲנִי צָרִיךְ שְׁתַּבִּיא כָּל הַמִּינֵי אֲבָנִים טוֹבוֹת, כִּי כָּל אֶבֶן טוֹב יֵשׁ לוֹ סִגְלָה אַחֶרֶת, כִּי יֵשׁ אֲצֵל הַמֶּלְכִּים סֵפֶר שְׁכָתוֹב בּוֹ כָּל מִינֵי הָאֲבָנִים טוֹבוֹת.

אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֲנִי אוֹצִיא חֲצִי מַלְכוּתִי כִּדִּי שִׁיחִיָּה לִי בֶּן. וְהָלַךְ וְהִבִּיא לוֹ כָּל מִינֵי הָאֲבָנִים טוֹבוֹת וְלָקַחְתָּם הַחֲכָם וְהִדִּיקָם. וְלָקַח כּוֹס יַיִן וְנָתַנָּם לְתוֹכוֹ וְנָתַן חֲצִי הַכּוֹס

prit ensuite un verre rempli de vin, y versa la poudre obtenue, et donna à boire la moitié du gobelet au roi puis l'autre moitié à la reine. Il leur annonça alors qu'ils mettrait au monde un fils qui serait fait de pierres précieuses et en posséderait toutes les vertus. Puis il s'en retourna.

La reine mit [alors] au monde un fils, le roi s'en réjouit grandement. Cependant, le fils nouveau-né n'était pas fait de pierres précieuses. A quatre ans, il était d'une très grande et gracieuse beauté, il maîtrisait toutes les sciences et connaissait toutes les langues. Des rois accouraient pour l'admirer.

La princesse s'aperçut alors qu'elle n'était plus si importante, et elle en conçut de la jalousie. Sa seule consolation : contrairement à ce que le Tsadik avait annoncé, le prince n'était heureusement pas en pierres précieuses.

Un jour, le prince coupait du bois et s'entailla le doigt. La princesse accourut pour panser la blessure et vit dans le doigt du prince une pierre précieuse. Elle en fut très jalouse et se fit passer pour malade. Plusieurs docteurs vinrent la visiter, mais ils ne parvenaient pas à la guérir. On convoqua alors des sorciers. A l'un d'entre eux, elle révéla la vérité : elle avait joué la

לְהַמְלִיךְ לְשָׁתוֹת וְחֻצִּיהָ לְהַמְלִיכָהּ.
וְאָמַר לָהֶם שְׂיִהְיֶה לָהֶם בֶּן שְׂיִהְיֶה
כָּלֹּ מַאֲבָנִים טוֹבוֹת וְיִהְיֶה בּוֹ כָּל
הַסְּגֻלוֹת שֶׁל כָּל הָאֲבָנִים טוֹבוֹת.
וְהָלַךְ לְמָקוֹמוֹ.

וַיֵּלֶדָה בֶּן, וַנַּעֲשֶׂה שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה עַל
הַמְּלִיךְ. וְהַבֵּן הַנוֹלָד לֹא הָיָה מַאֲבָנִים
טוֹבוֹת. כְּשֶׁהָיָה הַבֵּן בֶּן אַרְבַּע שָׁנִים
הָיָה יָפֵה-תָאֵר מְאֹד וְחָכָם גְּדוֹל
בְּכָל הַחֲכָמוֹת וְהָיָה יוֹדֵעַ כָּל
הַלְּשׁוֹנוֹת. וְהָיוּ נוֹסָעִים מְלָכִים
לְרֹאוֹתוֹ.

וְהַבֵּת-מֶלֶכָה רָאֲתָה שְׂאִינָה חֲשׂוֹבָה
כָּל-כֶּף וְנִתְקַנְנָה בּוֹ. רַק זֹאת הָיְתָה
נִחְמָתָה: בְּאִשֶּׁר שְׂאוֹתוֹ הַצַּדִּיק אָמַר
שְׂיִהְיֶה כָּלֹּ מַאֲבָנִים טוֹבוֹת, טוֹב
שְׂאִינוֹ מַאֲבָנִים טוֹבוֹת.

פַּעַם אֶחָד הָיָה הַבֶּן-מֶלֶךְ מְחַתֵּךְ
עֵצִים וְנִקְףָּ בְּאֶצְבָּעוֹ. וְרָצְתָה
הַבֵּת-מֶלֶכָה לְכַרֵּךְ אֶת אֶצְבָּעוֹ,
וְרֹאֲתָה שֵׁם אָבֶן טוֹב. וְנִתְקַנְנָה בּוֹ
מְאֹד וַעֲשֶׂתָה עֲצָמָה חוֹלָה. וּבָאוּ
כְּמָה דוֹקְטוֹרִים וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים
לַעֲשׂוֹת לָהּ רְפוּאָה. וְקָרְאוּ
לְמַכְשָׁפִים. וְהָיָה שֵׁם מְכַשֵּׁף. וְגִלְתָּה
לוֹ הָאֱמֶת שֶׁהִיא עֲשֶׂתָה עֲצָמָה חוֹלָה

malade pour telle raison.

Puis elle lui demanda s'il pouvait confectionner un sortilège afin de rendre un homme lépreux. L'autre répondit par l'affirmatif. Elle l'interrogea encore : « Peut-être se trouvera-t-il un sorcier qui puisse annuler le charme et le guérir ? » Le sorcier répondit : « Si l'on jette le charme dans l'eau, personne ne pourra l'annuler. » Elle fit ainsi et jeta le sortilège dans l'eau.

Le prince devint complètement lépreux. La lèpre recouvrait son nez, son visage et le reste de son corps. Le roi consulta des docteurs et des sorciers, rien n'y fit. Il ordonna alors aux Juifs de prier. Ceux-ci cherchèrent le Tsadik et l'amènèrent devant le roi. Or, ce Tsadik priait constamment le Très-Haut, car il avait assuré que le prince serait fait tout entier de pierres précieuses, et ce n'était pas le cas. Aussi, se plaignait-il devant l'Eternel Béni-Soit-Il en disant : « Ai-je réalisé cela pour ma gloire ? Ce que j'ai fait, c'est uniquement en Ton Honneur que je l'ai réalisé. Et maintenant, ce que j'ai prédit ne s'est pas concrétisé !? »

Le Tsadik se présenta devant le roi. Il pria [pour la guérison du prince], mais sans résultat. On lui fit alors savoir [du Ciel] qu'il s'agissait d'un

בנ"ל.

וְשָׂאָה אוֹתוֹ אִם יוּכַל לַעֲשׂוֹת כְּשׁוֹף לְאָדָם שִׁיְהִיָּה מְצָרֵעַ. אָמַר: הֵן. אָמְרָה לוֹ: אוּלַי יִבְקֹשׁ מְכַשֵּׁף שִׁיְבַטֵּל הַכְּשׁוֹף וַיִּתְּרָפָא. אָמַר הַמְכַשֵּׁף: אִם יִשְׁלִיכוּ הַכְּשׁוֹף אֶל הַמַּיִם, לֹא יוּכְלוּ לְבַטְלוֹ עוֹד. וַעֲשֵׂתָה בֵּן, וְהִשְׁלִיכָה הַכְּשׁוֹף אֶל הַמַּיִם.

וַנַּעֲשֶׂה הַבֶּן-מֶלֶךְ מְצָרֵעַ מְאֹד, [וְהָיָה לוֹ] עַל חֲטָמוֹ צָרַעַת וְעַל פָּנָיו וְעַל שְׂאֵר גּוּפוֹ. וְעַסַּק הַמֶּלֶךְ בְּדֹאקְטוֹרִים וּבַמְכַשְׁפִּים וְלֹא הוֹעִילוּ. וַגִּזֵּר עַל הַיְּהוּדִים שִׁיתְּפִלְלוּ. וּבִקְשׁוּ הַצַּדִּיק הַנִּזְכָּר, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ. וְהַצַּדִּיק הַנִּזְכָּר הָיָה מִתְּפִלָּל תָּמִיד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא הָיָה מִבְּטִיחַ שִׁיְהִיָּה הַבֶּן-מֶלֶךְ כָּלֹּ מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת, וְלֹא הָיָה בֵּן. וְהָיָה טוֹעֵן לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ: הֲאֵם עָשִׂיתִי זֹאת בְּשִׁבִּיל כְּבוֹדִי?! לֹא עָשִׂיתִי כִּי-אֵם בְּשִׁבִּיל כְּבוֹדֶךָ, וְעַכְשָׁיו לֹא נִתְקַיֵּם כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְתִּי!

וּבֹא הַצַּדִּיק לְהַמֶּלֶךְ. וְהָיָה מִתְּפִלָּל וְלֹא הוֹעִיל. וְהוֹדִיעוּ לוֹ שֶׁהוּא כְּשׁוֹף. וְהַצַּדִּיק הַנִּזְכָּר הָיָה גְבוּהָ לְמַעְלָה מִן כָּל הַכְּשָׁפִים. וּבֹא הַצַּדִּיק וְהוֹדִיעַ

sortilège. Or, ce Tsadik était bien plus puissant que tous les sorciers. Il retourna auprès du roi et lui apprit qu'il s'agissait d'un sortilège; de plus, on avait jeté le charme dans l'eau et l'unique moyen de guérir le prince était de jeter à l'eau le sorcier qui avait fait du sortilège.

Le roi lui déclara : « Je te livre tous les sorciers ! Qu'ils soient jeter à l'eau, afin que mon fils guérisse. » La princesse prit peur. Elle courut vers l'eau pour en retirer le charme, car elle savait où il était déposé. Elle glissa et tomba à l'eau. Une grande clameur se fit brusquement entendre : la princesse était tombée à l'eau. Le Tsadik vint alors et il leur annonça que le prince allait guérir.

Celui-ci guérit effectivement, la lèpre sécha et tomba. Toute la peau du prince pela. Il devint entièrement de pierres précieuses et en possédait toutes les vertus – c'est-à-dire qu'une fois la peau ayant pelé, il fut révélé et constaté que le prince était entièrement en pierres précieuses, tel que le Tsadik l'avait prédit.

לְהַמְלִיךְ שֶׁהוּא בָּשׂוּף, וְשֶׁהַשְּׁלִיכוֹ
הַבָּשׂוּף לַמַּיִם, וְאִין תִּקְנָה
לְהַבִּין מֶלֶךְ כִּי־אֵם שִׁישְׁלִיכוֹ
הַמְבַּשֵּׁף שְׁעָשָׂה הַבָּשׂוּף לַמַּיִם.

אָמַר הַמֶּלֶךְ: אֲנִי נֹתֵן לָךְ כָּל
הַמְבַּשְּׁפִים לְהַשְׁלִיכֵם לַמַּיִם כְּדִי
שִׁיתְרַפָּא בְּנִי. וְנִתְיַרְאָה
הַבֵּת־מֶלֶכָה. וְרָצְתָה אֶל הַמַּיִם
לְהוֹצִיא הַבָּשׂוּף מִן הַמַּיִם, כִּי הִיְתָה
יֹדַעַת הֵיכָן מְנַח הַבָּשׂוּף, וְנִפְלָה אֶל
הַמַּיִם. וְנַעֲשָׂה רָעַשׁ גָּדוֹל
שֶׁהֵבֵת־מֶלֶךְ נִפְלָה אֶל הַמַּיִם. וּבָא
אוֹתוֹ הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל וְאָמַר לָהֶם
שֶׁהֵבֵן מֶלֶךְ יִתְרַפָּא.

וְנִתְרַפָּא, וְנִתְיַבֵּשׁ הַצָּרַעַת וְנִפְלָה
וְנִקְלָף כָּל הָעוֹר מִמֶּנּוּ וְנַעֲשָׂה
מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת כָּלוּ. וְהָיָה לוֹ כָּל
הַסְּגֻלוֹת שֶׁל כָּל הָאֲבָנִים טוֹבוֹת,
הֵינּוּ כִּי אַחֵר שֶׁנִּקְלָף הָעוֹר אָז
נִתְגַּלָּה וְנִרְאָה שֶׁהֵבֵן מֶלֶךְ הוּא כָּלוּ
מֵאֲבָנִים טוֹבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַר הַצַּדִּיק
הַגָּדוֹל:

רמזי מעשיות

מובן גם כן לכל מעיין כי הוא סיפור נורא ונפלא ודרך אנב מרמז ה' לי לא אירא מה
יעשה לי אדם ורבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום כי דייקא על ידי שהבת

מלך עשתה לו כישוף ונעשה מצורע על ידי זה כשנתרפא אחר כך נעשה כולו מאבנים טובות וכו', והוא גם כן התחזקות נפלא לענין מה שמבואר במ"א שלפעמים הירידה היא תכלית העליה לבד מהנסתרות הרבה שיש בסיפור זה, ועייין בשיחות הר"ן סי' קמ"ז שיש סברא שבהמעשה הזאת יש בה כל השם הקדוש של מ"ב אותיות ושמעתי עוד שיש אומרים שסיפור זה נוגע גם כן למה שהידוע נפל לפעמים למים וכמעט שנמבע וכו':

*Le livre en édition luxueuse
à prix coûtant
32 chékels*

*ISRAËL
972 (0) 54 84 29 006
FRANCE
1 77 47 57 04
(Meir)*

